Цана асобнага нумару 15 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 21 (72). Вільня, Серада 2 Сакавіка 1927 г. Год III.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Ад Рэдакцыі.

Дзеля таго, што ў № 20 зьмешчаны тыя самы артыкулы і весткі, што і ў № 19, акрамя перадавіцы „Сучасныя падзеі„, дык цяпер, калі канфіската зьнята, мы № 19 не рассылаем, а падаем „памілаваную“ перадавіцу ў гэтым № 21.

„Вольны Саюз Народных Рэспублік Усх. Эўропы“.

Пад такім загалоўкам падаў В. Гурвіч свой артыкул у месячніку „Революционая Россия“. Больш характэрныя часткі гэтага артыкулу падаём ніжэй...

„Пасьляваенны пэрыяд жыцьця Эўропы характарызуецца раздробленьнем цэлага раду дзяржаваў-левіатанаў на іх складныя нацыянальныя часткі, якія вершаць працэс тварэньня нацыянальных гаспадарстваў, гэтак характэрных для ўжо адбытага пэрыяду эўропэйскай гісторыі. Бяз сумліву, гэты працэс ў сваім заснаваньні быў натуральным і здаровым. Простая думка аб небясьпецы нацыянальнай барацьбы і неабходнасьці ў інтэрасе усіх заінтэрасаваных народаў Усходу вырашэньня іх спрэчак дарогай супольнай згоды, а не ўваружанай сілы, павінна быць палажана ў аснову ўсіх спробаў конкрэтнага вырашэньня проблемы.

З гэтага пункту гледжаньня — ясная і неадпавядальнасьць звычайнага падыходу да нацыянальнай проблемы Ўсходу большасьці дзеячаў расейскай эміграцыі, якія адкрыта ці моўчкі ўпіраюцца ў „непрызнаньні“ гістарычных і юрыдычных фактаў, маючых месца з кастрычніка 1917 году і па сутнасьці зьмяніўшых, як гаспадарствены лад быўшай Расейскай дзяржавы, таксама і яе межы. Пертварэньне яе спачатку ў Расейскую фэдэрацыйную Рэспубліку, складзеную з цэлага раду аўтаномных рэспублікаў і вобласьцей, і наступнае выдзяленьне з гэтае фэдэрацыі перш 4-х, а пасьля яшчэ 2-х сувэрэнных рэспублікаў з утварэньнем ўжо з іх (разам з Расейскай) саюзу сямі сувэрэнных рэспублік, ня можа лічыцца простым бальшавіцкім блёфам, аб якім у мамэнт падзеньня Радавага Ураду ўсе забудуць. Як-бы хто не ацэніваў гэтую бальшавіцкую рэформу, лятуцець цяпер аб нацыянальна-дзяржаўнай рэстаўрацыі „адзінае і недзялімае Расеі“ таксама ня прыходзіцца, як аб рэстаўрацыі зямельнай ці становай.

Прызнаючы гэтакую пазыцыю, не рэалістычнаю, неадпавядаючаю, а здольнаю толькі провоцыраваць у будучыне аружныя канфлікты, мы дамагаемся да неабходнасьці ўмоўнага прыняцьця за выхадны пункт для перагавораў, якія будуць, істнуючае цяпер юрыдачнае палажэньне (status quo) розных гаспадарстваў, нацыяў і вобласьцяй, ня дзеля замацаваньня яго на вячыстыя часы, а для спакойнага перагляду і арганізаванай перамены...

— — — — — — — — — — — —

Для народаў, якія выразна і свабодна выказалі волю да самастойнага гаспадарственнага істнаваньня, ня толькі самым фактам іх часовай незалежнасьці ў бурныя гады рэвалюцыі, але-ж і ўсенародным галасаваньнем — ці то шляхам плебісціту, ці дэмократычна арганізаваных выбараў у прадстаўніцкія органы, — права на незалежнасьць павінна быць прызнана неадкладна, г. з. без паўторнай паверкі шляхам новага галасаваньня...

З другога боку, неабходна прадугледзець магчымасьць выяўляньня ў масе некаторых з гэтых народаў волі к запраўднай аўтаноміі ці нават да поўнай незалежнасьці. Адмовіць ім у гэтым азначала-бы не прызнаць ім права на самаазначэньне.

Далей можа паўстаць пытаньне, у які спосаб магчыма выяўленьне волі да дзяржаўнай самастойнасьці ці толькі да аўтаноміі ў народаў, якія да гэтых часоў тэрыторыяй зусім не ўладалі? Паясьняючы гэта пакажам, што адносна да іх мы прадбачым магчымасьць воле-выяўленьня, ці цераз органы экстэрыторыяльнай аўтаноміі ці цераз органы мяйсцовага самаўраду адпаведных тэрыторыяў...

— — — — — — — — — — — —

Зьяўляючыся прынцыпіяльнымі староннікамі ўмацаваньня міжнароднай сувязі нават там дзе яна цяпер зусім ня істнуе, мы і для ўсяго Ўсходу Эўропы найболей пажаданай лічым форму саюзнага фэдэратыўнага гаспадарства, забеспячаючага кожнаму са складаючых яго гаспадарстваў-штатаў самастойнасьць ува ўнутраных справах і разам з тым магчымасьць супольнага з другімі зьдзейсьненьня агульных мэтаў. У аснову фэдэрацыйнага аб'яднаньня павінна быць палажана з аднаго боку дабравольная, не прымушаная згода ўсіх яго ўчасьнікаў на яго стварэньне, з другога боку запраўдная роўнасьць іх правоў і абавязкаў, з трэйцяга —

Сучасныя падзеі.

У тую гадзіну, калі ахвары Косаўскіх крывавых падзеяў праводзіліся на месца заўсёднага супакою, здарылася ізноў забурэньне. На гэты раз ужо ў самай масе, на самым дне сялянскага мора ў вёсцы Малым Галіку...

Пасьля гэтага тое самае здарылася і ў Слоніме... Праўда, на гэты раз кончылася толькі на адным штыхавым уколе, але самы факт астаўся на заўсёды фактам. І вось, увесь час польскія газэты прыносілі нам і прыносяць смутныя весткі, поўныя жаху і трагізму, аб крывавых падзеях на нашай зямлі!...

Мы ня можам прайсьці моўчкі над здарэньнямі ў Заходняй Беларусі, дзеля гэтага мусім прыпыніцца і глянуць глыбей у самаю сутнасьць, знайсьці корань тых прычынаў, якія выклікалі іх і якія, магчыма, могуць выклікаць новыя забурэньні.

Перадусім глянем, што гаворыць „Kurjer Wileński“: „Так трэба ўрадаваць, — кажа аўтар артыкулу вядомы п. Срокоўскі, — каб падуладных да гэтых урадаў прызвычаіць, каб адчувалі яны сябе (падуладныя), сярод іх (урадоўцаў) адносна шчасьлівымі, каб мелі ясную цікавасьць у іх падтрыманьні, калі не з ідэйных, дык хоць-бы з апартуністычных паглядаў. Стацца гэта можа толькі ў двух выпадках, або тагды калі дзяржава цераз вялікае матэрыяльнае багацьце запэўніць кожнаму максімум дабрабыту, як гэта было ў Немцаў, або тагды, калі падуладныя будуць паклікаваны да рэальнай, супольнай працы. Мы ані аднаго, ані другога ня робім. Мы не праводзім вялікай інвэстыцыйнай палітыкі і не дазваляем, каб падуладныя нам народы адчувалі сябе як дома і самі аб сабе думалі“.

Дык вось у гэтым, і ўвесь трагізм наш і польскай дзяржаўнасьці, грамадзянамі, якое мы афіцыяльна зьяўляемся.

Будучы гэтакімі, мы маем канстытуцыю, якая забяспечвае нам вольнасьць і роўнасьць; маем Вэрсальскі і Рыскі трактаты; маем „языковыя ўставы“ і пры ўсім гэтым маем — поўнае ігнараваньне ўсіх гэтых фундамэнтальных законаў, бо дагэтуль прышлы элемэнт, рознага роду урадоўцаў займае ўсе ўстановы на нашых землях; наша інтэлігенцыя астаецца бяз працы, наша сялянства — без зямлі, тагды, калі лепшыя абшары заняты пад вайсковае асадніцтва і цывільнымі каляністымі. Мы ня маем самаўраду выбранага народам; замест гэтакага, маем самаўрад вызначаны панамі старостамі, кіраўніцтва ў якім аддана, пераважна, прышлым элемэнтам. Мы ня маем роднае школы; беларускія дзеткі змушаны вучыцца ў польскіх школах мэтодамі і пад кіраўніцтвам галіцыйскага вучыцельства, якое незнаёма з умовамі нашага жыцьця. Дык вось дзе крыніца апошніх трагічных падзеяў.

Падаючы гэтыя факты мы ня хочам рабіць нікаму ніякіх закідаў, мы ня зьбіраемся пагражаць, мы толькі хочам зьвярнуць на іх увагу адказных павадыроў польскай шовіністычнай і буржуазнай палітыкі і заявіць проста, шчо-ні-ёсьць у самы катэгарычны спосаб, што быць гэтак як ёсьць, далей ня можа.

Нам дарага і патрэбна жыцьцё на'т аднэй адзінкі, а дзеля таго ў тысяча першы раз заяўляем, што годзі іграць у камуністычнасьць, пара прыйсьці да перакананьня, што сутнасьць усяго трэба трактаваць ня гэтак, як гэта робіць нейкі Каўнацкі ў „Dzienniku Wileńskim“, бо гэты ўвесь рух творыць Беларускі Народ ідучы за сваім прадстаўніцтвам. Пускаючы ў сьвет гэтыя словы мы ня маем на мэце ніякага падбураньня. Мы дамагаемся для Беларусоў усіх належных ім правоў.

Разам з гэтым мы таксама заяўляем, што калі і далей будзе тое, што ёсьць цяпер, дык катастрофы і то самай страшнай і жудаснай не мінаваць. Мы хочам спытацца: каму і якая ёсьць карысьць ад таго, што пала некалькі ахвяраў і каму і якая будзе карысьць калі здарыцца нешта горшае?!

іх узаемнае заінтэрасаваньне ў аб'яднаньні, і, нарэшце, адмова ад якой-колечы перавагі аднэй нацыянальнасьці над другой, з забясьпячэньнем за кожным народам магчымасьці свабоднага нацыянальнага разьвіцьця...

— — — — — — — — — — — — — —

Трудна ў сучаснасьці прапагандаваць ідэю фэдэрацыі сярод Украінцаў, Беларусоў, Грузінаў і Армянаў, не гаворачы ўжо аб Латышох, Эстонцах і Літоўцах. Яшчэ надта сьвежая ў іх памяць аб нацыянальным уціску дарэволюцыйнай эпохі, яшчэ занадта смутны дасьлед нацыянальнай палітыкі бальшавікоў і занадта моцнае нявернасьць да „вызваляючых" тэндэнцыяў...

Мы лічым для сучаснасьці балей талковым (разумным) выставіць ідэю вольнага саюзу народных рэспублік Усходу Эўропы, як аб'яднаньня надгаспадарственага тыпу, якое можа быць здаваляючым для шмат каго з такіх, хто баіцца фэдэрацыі і імкнецца да поўнай дзяржаўнай самастойнасьці. Ідэя гэтага Саюзу павінна стаць цэнтральным пунктам нашай нацыянальнай праграмы...

З другога боку, новай пры самым вузкім тлумачэньні агульна саюзнай компэтэнцыі, прадбачаны саюз па сутнасьці аднаначаецца ад звычайных міжнародных угодаў, ствараючы паміж учасьнікамі сталую і інтэгральную сувязь, якая мела-б падабенства, да некатарай ступені на конфэдэрацыю...

— — — — — — — — — — — — — —

Што датычыць іншых гаспадарстваў усходняй Эўропы, дык, акрамя лімітрофаў, магла-б сьці мова аб Польшчы, Чэхославакіі, балканскіх гаспадарствах, можа быць, Вэнгрыі і Румыніі. А з гаспадарстваў сярэдняе і ўсходняе Азіі было-б натуральна перад усім думаць аб Манголіі. Але-ж гэта вялікая тэма, аб якой гаварыць трэба асобна...

— — — — — — — — — — — — — —

Як пойдзе разьвіцьцё нацыянальных адносінаў Усходу Эўропы — ў запраўднасьці — залежыць ад шмат якіх умоваў, а перад усім ад таго, каму прызначана прыняць у свае ру„бальшавіцкую спадчыну". Бязсумліву, што ня толькі перамога рэакцыі, рэстаўрацыйнай ці фашыстоўскай, але-ж нават перамога умяркавана - прагрэсыўных гурткоў з-за іх нацыянальна-цэнтралістычнай маніі можа павясьці да жорсткай і крывавай барацьбы, да нацыянальных рэвалюцыяў і войнаў...

Ніколі не зністажай газэты, прачытаўшы дай яе суседу.

З жыцьця пад Польшчай.

Дэмонстрацыі на Віленшчыне.

Як падае „Dz. Wil." пасьля выпадкаў у Косаве і Слоніме дэмонстрацыі адбыліся 20 лют. г. г. у мяйсцовасьцях Лебедзева і Вілейка, 21 лют. у Валожыне, а 22 у Маладэчне і Ашмяне — рознай сілы і разьмераў. Найвялікшая дэмонстрацыя адбылася ў Скідэлі каля Горадні.

Агітацыя N. P. Chł.

„Незалежная Партыя Хлопская" апошнімі днямі вядзе рухлівую агітацыю ў Віленска-троцкім павеце.

Трэба ведаць, што гэтая польская партыя дагэтуль знаходзіцца пад кіраўніцтвам п. Ваявудзкага, які працаваў у польскай дэфэнзыве будучы пaслом.

Аб зьмене выбарчага закону.

24 г. лютага конституцыйная камісія ў Сойме разглядала справу зьмены выбарчай ардынацыі. Даўнейшая эндэцка-пястоўская большасьць парашыла ўнясьці гэткія пастуляты: а) паменшыць лік паслоў, б) зьмяніць аснову прапорцыянальнасьці, апіраючыся на адмандатавыя вокругі. Апошні постулят можа быць яшчэ адменены, калі будуць праменены выборныя вокругі на г. зв. Крэсах і паменшаны лік паслоў. Якое становішча ў гэтай справе займець урад пакуль-што няведама.

Самаўрадавыя ўставы ў адмін. кам. Сойму.

Як вынікае з паседжаньня адм. кам., якое адбылося 23 лютага г. г. — паўстае канфлікт паміж Урадам і Соймам на пытаньню самаўрадавых уставаў. Справа ў тым, што з часьці праектаў паданых пасольскімі клюбамі Урад ня згаджаецца з імі, бачачы ў іх нястачы.

У дыскусыі надта востра крытыкавалі Урад сацыялісты Яваройскі і Прагер а таксама хадэкі Голекса і Дымоўскі. Процi ўрадавай думкі выказаўся і эндэк Казлоўскі, які даказваў нэгатыўнасьць становішча свайго клюбу. Пасол Кэрнік заняў да ўраду прыхільнае становішча, а пас. Паўлоўскі надта горача бараніў урад. (Кернік з Клюбу „Пяста", а Паўлоўскі — Zw. Chłopski).

Украінец Хруцкі дамагаўся, каб справу аб самаўрадавых уставах адлажыць да новага Сойму, маючы віды на тое, што новы Сойм павінен быць радыкальнейшым.

Надта характэрным было выступленьне пасла Прагера (П. П. С.) які робячы закіды ўраду аб нязгодных з конституцыяй адносінах да Сойму ўнёс прапазыцыю ня браць пад увагу заявы ўраду. Прапазыцыя гэта прынята 13 галасамі процiў 9. Галасавалі за прапазыцыю эндэкі, пэпээсы і хадэкі, а процiў П. С. Л. Вызваленьне, Стр. Хлопскае і Хіена. Меншасьці ўстрымаліся. Пасьля гэтага была прынята прапазыцыя пасла Дымоўскага перайці да трэцяга чытаньня ўставы 19 галасамі на процiў 3 галасоў нац. меншасьцяў.

Заграгічныя пашпарты маюць патанець.

Газэты падаюць, што міністар скарбу п. Чаховіч у згодзе з міністрам унутр. справаў ген. Складкоўскім унясуць прапазыцыю на бліжэйшае паседжаньне Рады Міністраў аб зьмяншэньні, да 250 зл., цаны на звычайныя заграгічныя пашпарты.

Выезд мітрапаліта Дзяніса ў справах аўтакефаліі.

У канцы сакавіка г. г. выяжджае да Канстантынопаля, Афінаў, Белграду і Софіі дэлегацыя на чале з мітр. Дзянісам у мэтах адданьня візыты патрыарху і наладзіць як з патрыархатам гэтак і другімі аўтакефальнымі праваслаўнымі царквамі бліжэйшых адносінаў як царкоўных так і асабістых.

У склад дэлегацыі уходзяць: мітр. Дзяніс, япіскап Горадзенскі Аляксей, дэлегат ад мін. загр. апр. Мар'ян Бароўскі і дэлегат Мін. В. Р. і Асьв. Рашчыцкі.

Адозва Лігі Праў Чалавека.

Істнуючая ў Польшчы Ліга Праў Чалавека і Грамадзяніна выдала адкрыты ліст у справе палітычных вязьняў і вастрожніцтва ў Польшчы, але ўлада прызнала за неабходнасьць канфіскаваць гэтую публікацыю, бо напісана ў надта яскравым сьвятле...

Падпісалі гэтую адозву, паміж іншымі, пасы: Тугут і Сьмяроўскі, сэнатары: Ліманоўскі і Познер, адвакаты: Бэрэнсон, Шуманскі і Ян Домброўскі, а таксама літэратары: Андрэй Струг, Кароль Іжыкоўскі, Марыя Домброўская, Зофія Налкоўска-Гожэхоўская і Ян-Нэпомуцэн Мільлер.

Польская дэлегацыя на Раду Лігі Народаў.

Разам з мін. Залескім у склад дэлегацыі ўваходзіць нейкі Любомірскі, як рэфэрэнт спраў нацыянальных меншасьцяў.

Ведама, як кожны пан рэфэрэнт у справе народных меншасьцяў будзе па свойму рэфэраваць справы.

Інстытут дасьледаў гаспадарчай кан'юнктуры.

Рада міністраў прыняла прапазыцыю, справу ўтварэньня пры галоўным статыстычным урадзе інстытуту дасьледаў гаспадарчай кан'юнктуры, перадаць адумысьнай камісіі з міністраў: скарбу, земляробства і гандлю і прамысловасьці.

Толькі камісіі ды інстытуты, а пазытыўнага нічагуткі... Лік безработных расьце... За тыдзень гэтая армія павялічылася на 3.704 асо-

Маленькі фэльетон.

У Міхасёвай хаце.

Міхасёва хата хаця і ляжала на адлёце ад усей вёскі, але была зусім недалёка ад гасьцінца, і ўсе, хто ня ехаў у мястэчка—ці-то на рынак, ці на кірмаш, а мо' і на фэст, які—ўжо заўсёды, як зварачваліся назад, дык абавязкова мусілі затрымацца ў Міхася... Тутака і гутарылі і адпачывалі і дзяліліся сваім горам і радасьцю...

Заяжджалі сюды ўсе—і тыя, што запісваліся ў „Грамаду", і тыя, што належылі да „Сельсаюзу", і тыя што працавалі ў Інстытуце, а на'т цішком пралазілі і тыя, што былі і ў „Прасьвеце"...

Аднальковая беднота, гора гаспадарчае, палатковыя цяжары і іншыя штодзённыя хатнія недахваты—неяк міма волі лучылі іх усіх разам і цягнулі да супольных гутарак, жальбы і стогнаў, і гэтым самым тварыўся быццам адзіны нацыянальны Гурток з аднэй гаротнай нядоляй гаротнага беларускага народу...

Сам Міхась па свайму занятку быўшы народны вучыцель—стары вучыцель яшчэ перадваеннага часу—і калі пасьля сусьветнае вайны вярнуўся на Бацькаўшчыну і пачаў хлапаціцца аб школе, дык згодна з вымаганьнямі польскіх школьных уладаў, аказалася, што яму штось нехапае ў ягонай настаўніцкай кваліфікацыі...

I ён пачаў кваліфікавацца...

У 1919 годзе праслухаў настаўніцкія курсы беларусазнаўства ў Вільні... У 1920 годзе гэткія самыя курсы ў Менску... У 1921 годзе ў Барунскай Вучыцельскай Сэмінарыі... У 1922 годзе апынуўся аж на „жандовых" курсах у Кракаве і ўжо амальшто не атрымаў школу, але даведаліся, што ён галасаваў за „шчасьціку" і ўся „кваліфікацыя" пайшла на ніштo...

Прышлося пачынаць усё ізноў спачатку...

У 1923 годзе зарэгістраваўся ў Школьнай Радзе... У 1924 годзе ў Школьнай Радзе, у „Прасьвеце" і на'т у Школьнага Інспэктара... У 1925 годзе ізноў адбыў „жондовыя" курсы у Вільні і ўжо ў 1926 годзе, не атрымаўшы школы, стаоўка рашчу, што ўжо „кваліфікавацца" будзе досіць і, махнуўшы на школу, аддаўся цалком сваей маленькай гаспадарцы...

Палітыкай ён не займаўся, але любіў пачытаць газэткі і пагутарыць з сялянамі і дзеля гэтага ягоная невялічкая хатка амальшто ніколі не пуставала ад гасьцей.

У гэты дзень зьехалася да яго народу больш, чым калісь у іншы... І Міхась спадзяваўся на гэта, бо арышты беларускіх паслоў у Вільні, а гэтак сама арышты „грамадоўцаў" і іншых на вёсках, а галоўнае агульная рэвізыя ўсіх беларускіх арганізацыяў заварушылі ўсіх, і ён ведаў, што з сёньняшняга рынку ўжо кожны пасьпяшаецца заглянуць да яго, каб падзяліцца сваімі навінамі і паслухаць, што чуваць у іншых і што на ўсё гэта скажа ён—Міхась...

— Тэк-с!...—пачаў стары Язэп раскурваючы сваю люльку—Бяда!... у нас усё трасуць, трасуць, ды ар... Майго Пятрука ў самай начы забралі...

— Ну... твой Пятрук занадта ўсё пахваляўся—пачуліся галасы.—Усё мы... ды мы...

— Ды столькі ў нас гурткоў... ды столькі тысячаў сяброў...

— Ды хфігу вам пакажам, як зямлю дзяліць будзем...

— Ну вы маўчалі-бы „незалежнікі"—адгрызнуўся Язэп—ня чапаюць вас, дык вы і хахорыцеся...

— Як ня чапаюць?!...

— А Дзьмітрука не заарыштавалі?!...

— А Сянюка не цягаюць яшчэ і цяперака па пастарунках?!...

— А ў Навінках, а ў Старынках ня пераграсьлі нашыя Інстытуты?!...

— Яны думаюць, што толькі іх грамадоўцаў „трасуць", дый арыштоўваюць—гарачыўся Пранук—сябра „Сялянскага Саюзу"...

— А нас, дык ня чапаюць—адклікнуўся цішком пралезшы ў хату сэкрэтар з нейкай „Прасьветы"—як толькі пакажацца хто, дык мы зараз яму адозву Паўлюкевіча, дый яшчэ ў польскай мове...

— Ну ведама „жондовая" партыя!...

— Што вас, што войта зачапіць—усё роўна...

— За грошы панскія працуеце!...

I пачаліся спрэчкі... і ўся хата амальшто не загудзела...

— Ня ў тым справа — ўмяшаўся нарэшце Міхась — тыя занадта пахваляюцца... гэтыя за панскія грошы працуюць, а кірунку праўдзівага, нашага беларускага няма... І я прадчуваю, што толькі нашыя „незалежнікі" стаяць ужо на праўдзівым грунце і робяць сваю вялікаю справу, як той казаў—цішэй едзеш, далей будзеш—і настане такі момант, калі зьнікнуць усе чужацкія ўплывы і ўсё пачне канцэнтравацца ля Саюзу, ля ягоных лёзунгаў...

— Ай, браточкі! Паліцыя ідзе!...—крыкнуў нехта, зірнуўшы ў вакно...

— Паліцыя?!... — замітусіўся сэкрэтар з „Прасьветы"—якжа-ж будзе, браточкі?!... Ой хутчэй разойдземся... Калі ласка выпусьціце мяне—і ён як мог пачаў адзявацца...

— Бач, як спужаўся!...

— А дзе-ж твая адозва?!...—пачуліся іранічныя галасы...

Але сэкрэтар ужо ня чуў нічога і выскачыў з хаты, а за ім выскачыла яшчэ некалькі пужлівых...

— Туды ім і дарога... І чым хутчэй ачысьцімся ад гэтага сьмяцьця, тым мацней будзе наша справа—закончыў Пранук...

Адчыніліся дзьверы і паказаліся 2 паліцыянты... *Стары Хасень.*

Рак душы.

Калі прачытаць у № 9 „Нашага Голасу" артыкул „Канкурэнты?!", дык і стане ясным, што тая асоба, якая яго парадзіла, прычапіўшыся да запярэчаньня „Сял. Нівы" на вывады „Kur. Wil." аб магчымасьці паразуменьня з урадам, „далікатна—нібыта" робіць зусім непраўдзівыя рэвэляцыі.

Сярод чалавечага роду ёсьць тыпы, якія маюць дробнае, але-ж ня добрае прызвычаеньне: рвануць, ушчыпнуць, кальнуць хоць чым-колечы, хоць як-небудзь абы ўчыніць каму, хоць якую, прыкрасьць. І, зразумела, увесь гэтакі працэс адбываецца над тым на каго глянэ вока... перабору ці ўвагі няма ніякае!...

Гэтакая маніячнасьць, па слову расейскага праф. Скварцова, называецца ракам душы, які скрабе ды грызе пачуцьцё, пабуджаючы фізычныя ворганы арганізму абы да якое, хоць і непрыгожае чыннасьці. Гэтакі самы „рак душы" сядзіць і ў „Нашым Голасе"...

Карыстаючыся тым, што Сялянскі Саюз усе сваі высілкі кіруе на „фронт", „Наш Голас" па свайму „ракадушэўнаму" прызвычаеньні, прыткнуўшы кумаўство, напаў на Сялянскі Саюз з боку. Але ня маючы чым іншым ударыць, „Наш Голас" хапіўся за саломінку... Як-жа іначай, калі не гэтак?

Усім відома, якое значэньне маюць паўлюкевічаўскія аргумэнты, а калі „Наш Голас" карыстаецца імі, дык трэба думаць, што галоўны рэдактар пакумаваўся з Паўлюкевічам. Нічога дзіўнага, як адзін так і другі вядуць працу пад чужымі замаскаванымі сьцягамі, каб разьбіваць беларускі нацыянальны рух! Але гэтая праца ўжо здэмаскавана разам з працай Ваявудзкага-дэфэнзыўшчыка. *Жагель.*

бы, а агульная яе лічба, па даным дзяр. ураду пасярэдніцтва працы, дасягае 212.302 чалавек.

Аб выхадзе на хутары.

Віленскі акружны зямельны ўрад абвяшчае, што ў ніжэй паданых вёсках маець быць праведзена лучэньне (камасацыя) грунтаў:

Вёс. Лекі і Чапулішкі Даўгеліскай гміны; ас. Саксонішкі, Дукштанскай гм.; в. Гудзелішкі і Галашышкі Сьвянцянскай гм. і павету.

В. Грышава, Прыброцкай гм. і в. Заезерычы Браслаўскай гм. і павету.

Засьц. Ушакова, Войстамскай гм. і засьц. Заельняк, Тургельскай гм., Віленскага пав.

В. Гарадзішча, Вайкалацкай гм., Пастаўскага павету.

Аб забясьпячэньне граніц Польшчы.

Эндэкі паднялі трывогу аб небясьпецы цэласьці дзяржавы, якой нібы-то пагражаюць Немцы, аб чым падалі прапазыцыю ў соймавую вайсковую камісію.

Камісія міма прапановы пасла Цепляка (Str. Chł.) не распачынаць дыскусію аб гэтым, лічачы гэтакую за шкодную, а таксама не зважаючы на сумлівы пасла Палякевіча (Str. Chł.) —ці можна вымагаць ад ураду аб гэтым асьвядчэньня—прыняла рэзалюцыю, якою ўрад заклікаецца даць Сойму, ці яго вайсковай камісіі запрапанаваную эндэкамі справаздачу.

Судовы працэс вінавачаньня ў камунізьме.

У Беластоку 21 і 22 г. м. адбываўся судовы працэс над 16 асобамі з Семятычаў, якія вінаваціліся ў прыналежнасьці да камуністычнае партыі ў 1925 годзе.

Расправа закончылася асудам: Уладыслава Фурхеля і Сымха Шчытніцкага на 6 г. цяжкага вастрогу, рэшту: 4 чалавек асуджана па 4 гады цяжкага вастрогу, 8 чалавек па 2 гады папраўчага дому і 2-х апраўдана.

Дзяржаўныя даўгі.

На дзень 31 сьнежня 1926 г. дзяржаўны доўг даходзіў да ліку 2.067 міліёнаў злотых золатам. У тым самым дню 1925 г. доўг выносіў 1.877 міліёнаў. Вось дык ён узрос за год на 190 міліёнаў. Замежны доўг прадстаўляецца гэтак: у дню 31.XII 26 г.—1.889 міл. злотых у золаце, а 31.XII 1925 г. быў 1.676 міліён. Дык за год 1926 падрос ён на 213 міл. хоць урад за гэты год ня браў вялікіх замежных пазычак.

Галоўным банкірам дзеля Польшчы зьяўляецца Амэрыка, на якую прыпадае польскі доўг у 1.198 міл. З крэдытаў амэрыканскіх карыстаўся перадусім урад, які задаўжаўся на 912 міліёнаў.

Усіх падпішчыкаў просім прысылаць належныя за газэту грошы.

НАВІНЫ.

— Зацьверджаньне канфіскаты „Сялянскае Нівы" і інш. Адначасна з канфіскатай № 19 (70) „Сялянскай Нівы" Віленскі Акр. Суд зацьвердзіў канфіскаты №№ 7 і 8 „Сялянскай Нівы", № 2 „Нашага Голасу", № 3 „Народнага Звону" і „Наш Голас" ад дня 26.I.27 г.

— Новыя канфіскаты. 26-га лютага камісар на м. Вільню загадаў сканфіскаваць № 2 „Маланкі" за весткі пад назовам „Сьвежыя навіны" і „Усіх Сьвятых" з прычыны праступства паводле арт. 74 і 263 К. К.

26-га лютага камісар ураду на м. Вільню канфіскаваў № 10 „Нашага Голасу" за артыкул „Ці ёсьць фашызм у Польшчы".

Па загаду адносных уладаў адабраны „паштовы дэбіт" жыдоўскай часопісі „Зорка", якая выходзіць у Менску. Далейшы ўвоз, гэтай часопісі ў Польшчу забаронены.

— Арышты сярод грамадоўцаў. Як піша „Słowo", паліцыя вядзець і далей энэргічную работу арыштаў.

У ночы на 23 г. м. на абшары гміны Язьненскай Дзісьненскага пав. арыштавана старшыню гуртка Грамады Паўлюка Матлу, сэкрэтара гуртка Базыля Шапіна, а таксама Пётру Шэнду, Паўлюка Саковіча, Якуба Копця, Г. Кадушку, Сымона Гарцiняка, Уладзіміра Валынца, Паўлюка Філіповіча і Антося Філіповіча.

Надоечы паліцыя арыштавала старшыню віленскага павятовага камітэту беларускай Грамады Антановіча.

— Ізноў асуд беларускага рэдактара. Віленскі акружны суд асудзіў на тры тыдні арышту бышага рэдактара газ. „Крыніца" Уладыслава Знамяроўскага за артыкул „Суд над Беларусамі" зьмешчаны ў № 4, аж 1923 г.

Рэдактар вінаваціўся „за выхваляньне зброднї здрады стану"; бараніў адв. Міцкевіч.

— Выпадак у рэдакцыі „Нашага Голасу". Беларуская газэта „Наш Голас" у адным са сваіх нумараў зьмясьціла заценку, што як Паўлюкевіч і Валэйша, таксама быццам і Мамонька мае сувязь з дэфэнзываю. Але, калі рэдактар „Нашага Голачу" пры асабістым вымаганьні Мамонькаю, ня даў фактаў, дык Мамонька хапіў крэсла і бах... па галаве рэдактара, зрабіўшы яму лёгкую рану.

— Землябробская студыя пры віленскім унівэрсытэце астаецца. Праектаваная ліквідацыя землябробскае студыі пры віленскім унівэрсытэце ня будзе праведзяна. Патрэбныя грошы на ўтрыманьне студыі будуць урадам асыгнаваны, ды навет да 4 кафэдраў будзе дадана пятая.

— Літоўская землябробская акцыя. Ваяводзкія ўлады дазволілі Літоўскаму Т-ву „Ritas" чытаць лекцыі аб землябростве на літоўскай мове ў літоўскіх вёсках Сьвянцянскага павету.

Лекцыі будзе ладзіць агранам Курыловіч у мэтах арганізаваньня літоўскіх землябробскіх гурткоў Т-ва „Ritas".

— Прадстаўнікі літоўскага грамадзянства ў Ваяводы. 24-га г. м. віленскі ваявода Рачкевіч прыняў прадстаўнікоў тутэйшага літоўскага грамадзянства Даміцэлю Палевічаву і д-ра Д. Альсэйку, якія выказалі ваяводзе падзяку за апеку і помач даную прадстаўнікам літоўскага грамадзянства прыяжджаўшым з Літвы на пахароны сьв. п. д-ра І. Басановіча.

— Пажар вагону-крамы на ст. Араны. 24-га г. м. каля 2-ой гадз. на ст. Араны пачаўся пажар у вагоне-краме, які належыў да казапратывы чугуншчыкаў з Ваўкавыску. Пажар узьняўся ад печы, якая была ў тым вагоне. На гэты самы час у вагоне спаў нехта Базыль Крусас. Апошняга выцягнулі з вагона моцна апараным і задушаным газамі. Будучы сільна атручаны Крысас праз некалькі гадзін памёр. Матэр'яльныя страты пакуль што не аблічаны.

— Паседжаньне Меставай Рады ў Вільні. 23 г. м. было паседжаньне Меставай Рады ў Вільні. На паседжаньні быў разгляданы праект бюджэтавага прэлімінара м. Вільні на 1927—1928 год. Радны Годвод паставіў некалькі прапазыцыяў, якія адна за другой правалілiся. Тады ён, пакінуў залю паседжаньня. Па яго выхадзе зьявіўся недахот радных (асталося 34, а трэба было дзеля зацьверджаньня прэлімінару 35). Сталі шукаць на месце, але не знайшлі. Тады ў 1½ г. выклікалі раднага кс. Альшанскага і прагаласавалі бюджэт 34 галасамі проці аднаго; бюджэтавы прэлімінар астаўся прынятым.

— Кара сьмерці. Надзвычайны суд у Вільні засудзіў на кару сьмерці за бандыцкі напад у Лідзкім павеце, Юльяна Бараноўскага, якога расстралялі ў Зьвярынецкім лесе 26 лютага ў 5 гадз. 45 мін. раніцы.

Другі асуджаны, таксама на сьмерць, Ян Крывас, п. Прэзыдэнтам памілаваны.

Што дзеецца ў сьвеце?

Унутраная палітыка Літвы.

25 ап. лютага літоўскі прэм'ер Вальдэмарас абвясьціў дэкларацыю новага літоўскага ўраду. Падрабязнасьці гэтай дэкларацыі пакульшто невядомы. Але прем'ер, у гутарцы з прадстаўнікамі прэсы, выказаў болей-меней дакладна зьмест гэнай дэкларацыі.

Прадстаўніку часопісі „Сегодня" прэм'ер сказаў, што галоўным заданьнем новага ўраду будзе стварэньне моцнай і трывалай улады, чаго дапнуць можна толькі праз перамену канстытуцыі. Апошняя можа быць зьменена толькі так, каб урад апіраўся не на Сойме, але на аўтарытэце прэзыдэнта рэспублікі, якога ўлада будзе павялічана. Улада прэзыдэнта Літвы будзе нечым пасярэднім паміж кампэтэнцыямі (правамоцніцтвамі) празыдэнта Злучаных Штатаў Амэрыкі і Нямеччыны. Прэзыдэнт будзе залежным толькі ад народу і выбары яго будуць робіцца па гэтаму праекту, агульным галасаваньнем. Выбіраць яго будуць на 7 гадоў, а не на 3 як дагэтуль.

Урад ня будзе адказным перад Соймам, а толькі перад прэзыдэнтам. Лік дэпутатаў у Сойм маецца быць наменшаны. Прадбачваецца таксама рэарганізацыя самаўрадаў. У справе вонкавай палітыкі, Вальдэмарас сказаў, што падарожжа дэлегатаў у Вільню на хаўтуры Басановіча не вядзе за сабой ніякіх наступстваў у палітыцы і ня ярушыць „віленскай справы" з абумерлага пункту. Паводле словаў прэм'ера ўсе палітычныя партыі на Літве дзержацца гэткіх пагдядаў.

Усе гэтыя рэформы, казаў далей Вальдэмарас, урад маніцца правесьці праз Сойму, але калі апошні выкажа votum няверы да новага габінэту, дык тады няхай увесь народ стане судзьдзёй паміж Соймам а ўрадам.

Нямецкі „Berliner Tageblatt" падае гэткую інфармацыю, атрыманую праз свайго карэспандэнта ад прэм'ера. Ува ўсей вонкавай палітыцы Літвы стаіць цяпер справа Вільні. Пакуль гэтае пытаньне ня будзе разьвязана, датуль будзе яно заваліваць дарогу да канечнай пацыфікацыі Усходу. Ход усей гэтай справы паказаў, што апора істнаваньня Літвы зьяўляецца вельмі слабай. Мусім імкнуцца да таго, каб і большы дзяржавы, якія ня маюць супольных з Літвой межаў заінтэрэсаваліся ўтрыманьнем пакою на Ухоздзе і загварантавалі нэўтральнасьць літоўскай граніцы і варункі быту літоўскай рэспублікі. Адным словам усходнія справы мусяць дайсьці да Лёкарна, падобна як і справы заходнія.

Прамова літоўскага прэзыдэнта Сьмэтоны.

Як падае „Dz. Wil." прэзыдэнт Сьметона ў Коўне на пляцу перад памятнікам Басановічу зьвяртаючыся да жаўнераў, якія стаялі пры памятніку перад ваенным музеем сказаў: „На гэтым памятніку мы бачым назовы мест Коўна, Клайпэды і Вільні. Першыя два ўжо вольныя, а Вільня яшчэ пад чужым ярмом. Ня будзем мець адпачынку пакуль не прабе вольная гадзіна і для Вільні.

Англія і Саветы. Чэмбэрлен ня прыняў савецкага пасла.

З лёнданскіх дыплёматычных колаў паведамляюць, што расейскі ўрад дачуўшыся аб намеру ангельскага ўраду падаць яму ноту, прыказаў свайму прадстаўніку ў Лёндане Розэнгольцу ўпярэдзіць ангельскі ўрад і падаць ноту, у якой была зьмешчана расейская жальба да ангельскага ўраду. Калі Розэнгольц у апошнюю сераду па палудні зьявіўся ў міністэрстве замежных справаў і папрасіў аўдыенцыі ў Чэмбэрлена, атрымаў ён адказ, што міністар заняты, а яго просяць прыйсьці і на другі дзень. Сталася так, што ў той самы вечар перадалі Розэнгольцу ангельскую ноту састаўленую ў вострым тоне. Нота гэта апублікавана была ў Лёндыне яшчэ перад прыходам яе у Маскву.

Землятрасеньне ў Баўгарыі.

З Вены 24 г. мес. паведамляюць, што на абшары Баўгарыі чулася вельмі страшнае падземнае калыханьня.

Забурэньне ў Марокку.

Парыская газэта „Le Journal" піша, што з Рабату прыходзяць весьці аб пашырэньні агітацыі сярод дзэшдэнтаў на гішпанскім абшары Марокка. Паўстанцы племяна Клятма пасуваюцца ў напрамку на Газаут. Шмат тутэйшых жыхароў уцякло на францускую тэрыторыю. Гішпанцы эвакуавалі Бабсіб.

Да кітайскіх падзеяў.

Кітайскі флот перайшоў да кантонцаў.

Паводле данясеньня „Daily Expressu" увесь кітайскі флот перайшоў да рэвалюцыйнага кантону.

Паўднёвая (знача кантонская) армія заняла Су-Кіянг і находзіцца ў адлегласьці 20 міль ад Шанхаю.

Паўночная армія рабуець.

З Шанхаю 24 г. мес„ паведамляюць, што войска ген. Сун-Чуан-Фанга (павадыра паўночнай арміі) зрабавалі крамы рыжу і прадзільні шоўку ў Сунг-Кіангу. З гэтай прычыны шмат ваякаў было пераразана праз паасобных вайсковых павадыроў, якія бяручы на ўвагу зблізжэньне паўднёвага войска стараюцца ўтрымаць дысцыпліну. Чужаземныя ўлады выдалі распараджэньне, маючы на мэце перашкодзіць забурэньням. Усе войскі, якімі тутэйшая вайсковая ўлада распараджаецца дзяржацца нагатове. На паўднёвым вакзале ў Шанхаю бліска французскіх канцэсіяў здарылася забурэньне, драбязгаў аднак аб гэтым няма.

Концэнтрацыя сібірскага войска.

Ангельская газэта „Daily Mail" 25.II падае вестку з Токіё, што тут даведаліся аб концэнтрацыі сібірскага войска на манжурскай граніцы. Войска гэтае пасілена аддзеламі, якія прышлі з Расеі.

З Лёндана пішуць, што армія кантонская перамагла ў барацьбе, з якой прычыны ў месце была зроблена маніфэстацыя.

Карахан з амуніцыяй у Кітаі

З Пекіна 24 г. лютага надходзяць весьці, што ў генэральную кватэру Чанг-Цо-Ліна прышло паведамленьне аб прыездзе ў Владывасток Карахана, савецкага амбасадара. Адначасна з гэтым прышлі ў Пекін вялікія транспорты амуніцыі (аружжа).

Помач Амэрыканцаў.

У Шанхай прышоў амэрыканскі транспартоўнік, які прывёз на сваім пакладзе 1200 маракоў.

Справа бамбардаваньня чужаземных канцэсіяў.

Праз тэл. агенства Reutera даведваемся, што кітайская марская ўлада ў Шанхаю афіцыяльна перапрасіла дыплёматычных прадстаўнікоў французскіх і ангельскіх за бамбардаваньне кітайскімі марскімі караблямі чужаземных канцэсыяў у апошні аўторак.

Зьнясеньне кары сьмерці.

Урадовы камісар на абароне Шанхаю скасаваў распараджэньне аб экзэкуцыі (кары сьмерці) над кожным схваченым агітатарам.

Забастоўка ў Шанхаі скончылася.

23 г. месяца ў Шанхаі пайшло на працу 20.000 работнікаў. Сама кітайская ўлада парыштавала забастоўшчыкаў у французскіх канцэсіях.

Гарачая справа.

Гарачаю справаю віленскія польскія газэты „Dziennik Wileński" і „Głos" лічаць справу польскага школьніцтва на нашых землях; заклікаючы Палякаў, каб яны якнайхутчэй складалі заявы на польскія школы ў тых мясцох, дзе пададзеныя дэклярацыі на беларускія школы.

Разам з гэтым газэты вылічаюць дэклярацыі на беларускія школы з іменна.

У Віленскім павеце: Тураўшчына, Рэчкі, Цынцевічы, Іжа, Слабада, Талуць і Крулевец; у Маладэчанскім пав: Гарадок, Драваны, Навасёлкі, Бакшты, Путнікі, Загорцы, Адамовічы, Крапіўнікі, Бабры, Ясманоўцы і Ярашэвічы і ў Браслаўскім павеце: Казяны.

У далейшым працягу гэтыя газэты заклікаюць паміма Палякаў і „добрых грамадзян польскае дзяржавы" рабіць усё, што толькі магчыма, каб не дапусьціць да адчыненьня беларускае школы там, дзе ўжо на гэтакую складзены дэклярацыі. Вось бачым, што Палякі называюць гарачай справай.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву".

Да нас пішуць.

Лякарская помач.

(Нясьвіскі павет).

У той час, калі агульнае наша жыцьцё нібы замёрла, калі для сялян, працоўнага чалавека стварыліся вельмі цяжкія варункі жыцьця, у нашым Нясьвіскім павеце, а думаю і па ўсёй нашай многапакутвай Заход. Беларусі, ёсьць жменька людзей, якім і у нас Амэрыка; гэта мэдыцынскі пэрсонал, аптэкары, зарабляючыя „паамэрыканскаму".

Вось гэта жменька людзей будуе сваё шчасьце на цёмнаце і няшчасьці другіх. Забраўшы манаполь на лекі ў свае рукі і забараніўшы лячыць, як гэта ёсьць у нашым Несьвіскім павеце, усім старым пунктавым і валасным фэльчарам, каторыя як кажуць, зубы зьелі на гэтай працы,—пазбавілі вёску на месяцы лекарскай помачы, адабралі не ад аднога дзесятка людзей, кавалак хлеба, а што самае важнае, дык гэта распладзілі такое мноства рожных „дахтароў", ведзьмароў, шаптуноў, знахарак, што імі нашы вёскі проста засыпаны. Чым і як яны лечаць, гэта нашым павятовым дахтарам, нашаму сойміку мала абходзіць.

Так адна баба-знахарка лечыць ад усялякіх хвароб, настойкаю гарэлкі на дажджавых чарвяках, або на маёвых хрушчах, даючы яе піць, націрацца і мазацца хворым. Другая шаптуха курыць кнот, ды дае піць з гарэлкай попел ад спалёнага кноту. Ведзьмар, які небудзь там, смаліць хворага на грамнічнай сьвечцы, дне штось нюхаць хвораму, поіць гарэлкай запраўленай ад спаленых воласаў; кажа закусіць якім-небудзь зацьвеўшым „сухаром св. Андрэя".

Іншы гэткі „дохтар", лечыць усе хваробы вылучна мёдам, якога вымагае ад хворага па 3 гаршкі. Бяре ва крышцы з кожнага гаршка мёду, смаруе хворае месца, змывае вадой, а найбольш гарэлкай ды і кажа, каб гэту абмыйку піў. Агулам кажучы на лёкі ідзе ўсё, як воўна белая і чорная, сала, масла, гарэлка, парасё, вязюлістая курыца, аўчыны, палатно і г. д. Усе гэтыя лекі, памагаюць надта добра, але ведама ня хвораму, а варажбітам, бо ўсе гэтыя лякарствы, грошы, цудатворная гарэлка ідае толькі ім карысьць.

Вось гэта адно. Другое будае тое, што пазбавіўшы працы старых выпрабаваных фэльчароў, вяльможныя дахтары, за сваю працу, вымагаюць вельмі высокага ганарару. Так напр. за дзьве, тры вярсты ад Клецка, ці Несьвіжа, такі дахтар хоча 4—5 пуд. жыта, а калі барані Божа будзе вёрст з дзесяць, то мала будзе і дзесяці рублёў золатам! Цяпер у нашым павеце, пануе эпідэмія грыпы, дык нашыя паважаныя дахтары, добра зарабляюць, проста „паамэрыканску", пудзікаў 10 — 15 у дзень! Ну, чым скажаце гэта не „Амэрыка"! Апрача гэтага, як з вёскі, часта бяз грошай, дабрацца да Нясьвіжа, Клецка, за вёрстаў 30—40?

Як дабіцца да дохтара, які часта, спадзяючыся на сваю лякарскую спрытнасьць, слухае хворых ня трубой і вухам, а цераз шырокі стол не падаходзячы да хворага і ня кратаючыся з мягкага крэсла? А за лякарства нашы аптэкары, зьдзіраюць колькі хочуць, прыгатаўляюць яго часта на сьпех, без належнага дагляду і г. д.

Мужычок.

Купляйце беларускія кніжкі!

(в. Сточак з пад Белавежа).

Наша вёска з аднаго боку багатая, а з другога бедная. Багатая наша вёска тым, што маем за шмат гасьцей як багатых так і бедных: адныя прыехалі сюды дзеля нажывы, бо дзе лес сякуць там і трэскі лятуць, кажа прыказка, другія каб не памёрці з голаду на сучасным безрабоцьці ў месьце, а трэціх выкінула хваля расейскай рэвалюцыі і іхняя частка апынулася і ў нас. Беднасьць наша зьяўляецца ў тым, што мы знайшліся пасярод двух уплываў польскага і маскоўскага, а самі ня маем досіць сілаў, каб бараніць нашую мову і нацыянальную сьведамасьць. Можа гэта зьявіцца толькі тады, калі мы аб'яднаемся ў беспартыйнай арганізацыі, якой зьяўляецца Інстытут Гаспадаркі і Культуры і Т-ва Беларускай Школы, зацьверджаныя ўладай на ўсіх абшарах дзяржавы. І вось кожны сьведамы Беларус павінен быць сябром адной ці другой з гэтых арганізацыяў разам працаваць і тады толькі мы можам падняцца на ровень іншых цывілізаваных народаў. У нашай вёсцы ёсьць бібліятэка польская, можна дастаць кніжак і расейскіх, але трудна дастаць кніжку беларускую. Дык вось, давайце, з прыкладу другіх залажым тыдзень „беларускай кніжкі". У гэтым часе кожны граматны Беларус будзе магчы набыць сабе хоць адную кніжку дзеля сябе і свайго дзіцяці, каб ведама яму было, што тут жыве Беларус і ягоная мова.

Беларуская кнігарня Ст. Станкевіча (Вільня, Вострабрамская 2), ужо ладзіць танную прадажу кніжак на працяг часу ад 15 лютага да 1 сакавіка. Кожны сьведамы Беларус павінен скарыстаць з гэтай аказіі і безадкладна выпісаць сабе патрэбныя кніжкі, не прапушчаючы добрай часіны, а таксама дарадзіць другім меней сьведамым, каб куплялі яе. Беларуская кніга, гэта люстра душы таго народу, што стварыў яе, у ей адбіваецца ўсё пакутнае яго жыцьцё у барацьбе за нацыянальную сьведамасьць, за зямлю і за волю.

Сонурак.

Наша прамысловасьць.

(Ваўкавыскі павет).

Даваенных часоў у нашым Ваўкавыскім павеце было нешта аж 19 бровароў, дзе выраблялася гарэлка. Гэтая галіна прамысловасьці ў шырокім размаху цьвіла і красавалася, робячы сваю забойчую справу. Жорсткая вайна не пашкадавала і гэтае чартоўскае рэчы, нараўні са ўсякім дабрабытам яна зьнішчыла і гэтую ліхотасьць.

Гэтак сама перад самаю вайною ў 12 вярстох ад м. Ваўкавыска пры станцыі і мястэчку Рось быў пабудаваны цэмэнтны завод, якому ўсьміхалася шчасьлівая будучына. Завод за тых часоў працаваў інтэнсыўна, даючы заробак некалькім тысячам жыхарства. Але-ж разам з гарэлкаю прапаў і цэмэнт з тою, толькі розьніцаю, каб застаяцца няведама на які час.

Цяпер, калі напрыклад у п. Бохвіца ў Падароскай валасьці, працуюць ува ўсю, аж два бровары, якія вырабляюць гарэлку, дык Росянскі цэмэнтны завод пустуецца і выглядае панура і сіратліва; неяк загадкава і фантастычна быццам руіны старадаўных замчышчаў, сьведчачы аб быўшай сваей вялікасьці.

Праўда, былі спробы пусьціць цэмэнтны завод у рух, але нічога ня вышла, бо — дзеля яго прадукцыі не знайшлося набыўцы.

Там-жа ў Росі замерла і другая прамысловасьць, гэта — шкляная. Праўда шкляные гуты ня было, але-ж пясок, які здабываўся тут, ішоў на іншыя гуты: цяпер гэтага няма.

Аб направе гэтага ніхто не турбуецца, забыўся і той, хто павінен дбаць аб направе сваей дзяржавы.

Дык вось, ці-ж гэта не паказальнік на існаваньне таго бязладзьдзя, якое стварае з нашага жыцьця пекла.

Вольга.

НАШАЯ ПОШТА.

Фр. Грышкевічу: Лісты 1, 2 і 3 атрымалі як і сьпісак. Аркуш—16 старонак. Можа трэба лепш назваць „Расткі?".

Андрэеўскаму І. і Батуры М.: Праграму, інструкцыю і заявы паслалі.

Гарэліку: Вашую карэспандэнцыю атрымалі, але ня можна надрукаваць; пішыце аб чым іншым.

Балабановічу Яз., Крышаловічу А., Даніловічу С.: пробны нумар пасылаем.

Батуры М., Лабачэўскаму Г.: Экавюку Т., Поўху М., Нечаю Ів., Буку Ів., Яўхутку К.: Газэту пасылаем.

Квактуну: Карэспандэнцыі атрымалі, памагчымасьці надрукуем.

Дасталі ад:

Кнігарні Гэбэтнэр і Вольф—19 зл. 20 гр. А. Ашэра і К-о—16 зл.

Тумковіча Міхася і Кур'янкі Александра—**па 2 зл.**

Валашэвіча Мікалая, Андрыевіча Б., Сьцяпуры А., Шумскага В., Васіленкі К., Шыдлоўскага П., Карніцкага Б., Нечайскага А., Бутровіча М.—**па 1 зл.**

БІРЖА.

Вільня, 1.III. 1927 г.

ВАЛЮТЫ:

Даляры	8.91—8.91¾	зл.
Рублі зал. (10 р.)	47.20—47.30	„

ЗБОЖЖА, ЗЕМЛЯРОБ. І ІНШ. ПРАДУКТЫ:

Вільня, 25.II. 1927 г.

Жыта за 100 кг. (6 пуд.)	43.00—44.00	зл.
Авёс „ „	37.00—38.00	„
Ячмень брав. „	37.00—38.00	„
„ на кашу „	00.00—00.00	„
Пшаніца „	50.00—51.00	„
Сланіна тутэйшая I гат. 1 кг.	4.00—4.20	„
Клустасьць свінная „	4.50—4.80	„
Масла несал. за 1 кг.	7.00—8.00	„
„ салён.	5.50—6.20	„
Сьмятана за 1 літр	2.50—2.80	„
Тварог „	1.30—1.50	„
Яйкі за 1 дзес.	2.30—2.50	„

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.